

ESPAIS DE PATRIMONI I MEMÒRIA | RUTA GUIADA

**Espais de
Patrimoni
i Memòria**

Spaces of
Heritage and
Memory

LA SELVA DEL CAMP

(TARRAGONA-CATALUNYA)

| CAT-ENG |

- 1** El Castell - Punt d'Informació Turística
- 2** L'església de Sant Andreu
- 3** El Sindicat Agrícola
- 4** Casa de la Vila Vella
- 5** Font de la Mitja Vila
- 6** L'Ateneu
- 7** L'hospital de Santa Llúcia
- 8** Ca Carnicer
- 9a** Portal d'Avall / Muralles
- 9b** Portal d'Amunt
- 9c** Portal de Matas
- 10** La Defensa Agrària
- 11** El Convent de Sant Agustí
- 12** Torre de Baró
- 13** Torre de les Clavegueres
- 14** Plaça de la Palma
- 15** Casa de la Vila
- 16** L'Hort d'Iglésies
- 17** El Convent de Sant Rafael
- 18** Torre de la Batalla
- 19** Raval de Sant Pau
- 20** Pati de la Carnisseria
- 21** Ermita de Sant Pere
- 22** Ermita de Paret del gada

Lat. 41.217342 (41° 13' 2.43" N)
 Long. 1.117099 (1° 7' 1.56" E)

Lat. 41.213758 (41° 12' 49.53" N)
 Long. 1.117577 (1° 10' 30.28" E)

100 m.

Espais de Patrimoni i Memòria

1

Celler Menor. Fons municipal.

Base de la torre primitiva. Fons municipal.

EL CASTELL S. XII

THE CASTLE 12TH C.

Situat al capdamunt del carrer Major trobem el Castell. Construït entre finals del segle XII i principis del XIII, va ser nucli del poder senyorial durant més de sis-cents anys. La seva funció era la de residència dels paborde i magatzem dels delmes i tributs recaptats al poble a favor de l'arquebisbe.

La torre primitiva

El 1165 es va atorgar la Carta de Població i es va imposar el domini arquebisbal sobre el municipi. Va ser a partir d'aquest moment quan es va bastir una torre rectangular a l'indret més alt de la vila. Més enllà de la funció defensiva, s'utilitzava de magatzem per acumular els tributs recaptats als veïns i era el símbol del domini feudal sobre la població. A banda del rebost, el celler, el graner i una cisterna d'aigua, també hi havia una cambra que s'utilitzava de presó. Al voltant de la torre hi havia un pati d'armes que afrontava amb la primitiva església.

La pabordia

El paborde era un vassall de l'arquebisbe. Administrava el cobrament dels tributs, representava el seu senyor en la jurisdicció civil i criminal i escollia el batlle del municipi. Com que era un membre de la cúria de Tarragona, acudia a la Selva en comptades ocasions. Aquesta figura va desaparèixer el 1410 amb la mort de l'últim paborde, Guillem de Gramatge, i aleshores l'arquebisbe va detenir el domini directe sobre el municipi.

El castell senyorial

Dins el Castell podem trobar espais amb funcions diferents. Des dels cellers on es guardaven els delmes, les primícies i les lleudes, passant per les sitges, les presons o la part residencial, coneguda com a casa de l'arquebisbe. Tots aquests espais, de diferents èpoques, permeten veure l'evolució del Castell al llarg de vuit-cents anys d'història.

La fi del domini arquebisbal

Amb la supressió dels drets senyorials el 1823 i la desamortització de 1835, l'arquebisbe va perdre el control sobre el municipi. El 1867, el Castell va ser adquirit per la família Baiget, que el va declarar en ruïnes. Uns anys més tard, el 1876, va ser residència provisional del destacament de la Guàrdia Civil a la vila, que hi va romandre fins al 1927. Durant la dècada dels anys trenta del segle XX, es va utilitzar de magatzem i d'escola municipal per a noies. Ja en la dècada dels seixanta, va acollir el Taller de Natzaret i el cau de l'agrupament escolta local.

El castell del segle XXI

Després de nombrosos projectes de restauració per l'estat ruïnós de l'edifici, el 2004 es va iniciar la primera fase de reforma. Consolidada la segona fase el 2011, el Castell s'ha convertit en un espai municipal polivalent i un símbol comú de sociabilitat entre els veïns.

El Castell de la Selva va ser construït entre finals del segle XII i principis del XIII i va ser residència eventual dels paborde. La seva principal funció era la d'emmagatzemar els tributs recaptats entre els veïns i representar el poder feudal a la vila.

The Castle (El Castell) is located at the top of Carrer Major, the Main Street. Built between the late twelfth and early thirteenth centuries, it was a seat of feudal power for over six hundred years. Its function was as the residence of the paborde – the Archbishop's administrator – and it stored the delmes or tithes gathered from the population for the Archbishop.

The early tower

In 1165, the town was granted its Carta de Població (Municipal Charter), placing it under the Tarragona Archbishop's dominion. At this time, a rectangular tower was erected at the town's highest point. As well as the Castle's defensive function, its storeroom was used to store the tithes gathered from the townspeople and the Castle was a symbol of feudal dominion over the population. Apart from the storeroom, cellar, granary and a water cistern, it also contained a chamber that was used as a prison. Surrounding the tower was a courtyard that adjoined the early church.

The pabordia

The paborde was a vassal of the Archbishop. He administrated the collection of tithes, represented his lord in civil and criminal jurisdiction and nominated the town's battle or mayor. Since he was a member of the Tarragona curia, he appeared in La Selva infrequently. This figure disappeared in 1410 with the death of the last paborde, Guillem de Gramatge, and from then on the Archbishop retained direct control over the town.

The manorial castle

Within the castle are spaces having different

functions: from cellars where the delmes (tithes), primícies (first harvests) and lleudes (tolls) were stored, to the silos, cells and residential quarters, known as the Casa de l'arquebisbe (Archbishop's house). All of these spaces, in different periods, allow us to see the castle's evolution over eight hundred years of history.

The end of the archbishop's reign

With the suppression of feudal rights in 1823 and the ecclesiastical confiscations of 1835, the Archbishop lost control of the town. In 1867, the Castle was purchased by the Baiget family, who declared it to be in ruins. A few years later, in 1876, it became the provisional quarters of the town's Civil Guard contingent, which remained there until 1927. During the 1930s, it was used as a warehouse and as a municipal school for girls. Then in the 1960s, it housed the Taller de Natzaret (Natzaret workshop) and the local scouts' group den.

The castle in the twenty-first century

After numerous restoration projects due to the building's ruinous state, the first phase of a reform began in 2004. Once the second phase was completed in 2011, the Castle became a multi-use municipal space and a shared symbol of the town's social cohesion.

Nau de l'església. (ss. XVI-XVII). Fons municipal.

Perspectiva església. Fons municipal.

L'ESGLÉSIA DE SANT ANDREU SS. XVI-XVII

SAINT ANDREW'S CHURCH 16TH-17TH C.

L'església romànica

L'església actual de Sant Andreu es va aixecar sobre una església romànica que es trobava al mateix lloc. Tot i que la primera referència la situa al segle XII, no se'n coneix la traça original. Tenia unes dimensions més reduïdes i també estava dedicada a Sant Andreu. Més enllà dels seus murs, hi havia un fossat a la façana meridional, que va ser el primer cementiri de la Selva. Just davant de l'església hi havia un porxo on es reunien els Consells generals de la vila i, en ocasions, els de la Comuna del Camp.

L'església renaixentista

L'actual església de Sant Andreu data de finals del segle XVI i va ser projectada per Pere Blai (1553-1621). És una de les poques obres del Renaixement manierista a Catalunya i es distingeix per la seva planta rectangular, les capelles laterals comunicades entre elles i l'alçat inspirat en les proporcions de l'Home de Vitruvi. La cúpula sobre tambor, un dels trets arquitectònics més innovadors de l'edifici, ajuden a distingir l'església en l'horitzó.

Escola del Camp

L'Escola del Camp va ser un col·lectiu d'estudiosos de l'art influïts pel corrent italià del Renaixement. Estaven emparats per l'arquebisbat de Tarragona i va ser un dels únics grups que va aplicar la nova tendència artística a Catalunya. Entre els seus principals intel·lectuals, cal distingir Pere Blai, mestre de cases, i Jaume Amigó, rector de Tivissa. Una de les obres més conegudes de Blai és la façana i el cos de façana del Palau de la Generalitat (1597-1619).

Congregació de la Puríssima Sang

La parròquia de Sant Andreu ha estat sempre un punt de trobada entre els veïns i veïnes de la Selva. Organitzats en confraries, la que té més trajectòria és la Congregació de la Puríssima Sang (1616). Aquesta és l'encarregada d'organitzar la processó del Divendres Sant i el Via Crucis del Calvari que, l'any 2010, van ser declarats Festa Tradicional d'Interès Nacional i Element Festiu Patrimonial, respectivament.

Coneguda com «la Catedral del Camp», l'església de Sant Andreu és un dels monuments més emblemàtics de la Selva. Tot i que està inacabada, forma part de l'obra de l'Escola del Camp i es distingeix per ser una de les poques obres renaixentistes a Catalunya.

Known as the "Cathedral of Camp (de Tarragona)", l'església de Sant Andreu (Saint Andrew's Church) is one of La Selva's most emblematic monuments. Even though it is unfinished, it forms part of the work of l'Escola del Camp (the School of Camp de Tarragona – a Renaissance architectural movement under the patronage of the Archbishop of Tarragona) and stands out as one of few Renaissance works in Catalonia.

The Romanesque church

The current Saint Andrew's Church was erected over a Romanesque church that stood on the same spot. Even though the first known reference dates it to the twelfth century, its original layout is unknown. It was of reduced dimensions and also dedicated to Saint Andrew. Beyond its southern façade lay a moat, which became La Selva's first cemetery. Right in front of the church was a porch where the town's General Council would meet and, on occasion, the Comuna del Camp.

The Renaissance church

The current Saint Andrew's Church dates from the late sixteenth century and was designed by Pere Blai (1553–1621). It is one of very few mannerist Renaissance works in Catalonia and is unique for its rectangular plan, the interconnected side chapels and its elevation inspired by the proportions of the Vitruvian Man. The dome on a drum, one of the building's most innovative architectural features, gives the building a distinctive silhouette on the skyline.

L'Escola del Camp

L'Escola del Camp (the School of Camp de Tarragona) was a collective of art academics influenced by the Italian Renaissance. They were protected by the Archbishop of Tarragona and were one of the few groups to apply this new artistic trend in Catalonia. Their foremost intellectuals included Pere Blai, a master house builder, and Jaume Amigó, the church rector of Tivissa. One of Blai's best-known works is the façade and body of the façade on the Palau de la Generalitat (Catalan Government building, 1597–1619).

Congregation of the Purest Blood

The parish of Sant Andreu has always been a meeting place for La Selva's residents. Among its religious confraternities, the oldest is the Congregació de la Puríssima Sang (Congregation of the Purest Blood, 1616). This confraternity is responsible for organising the Good Friday procession and the Via Crucis of the Calvary (Stations of the Cross) which, in 2010, were respectively declared a Traditional Festival of National Interest and an Element of Festival Heritage.

3

Socis fundadors (1900). Fons Masdeu Esteve.

Façana del Sindicat Agrícola (1925). Fons municipal.

Verema de 1961. Fons Masdeu Camafort.

EL SINDICAT AGRÍCOLA S. XX

THE AGRARIAN UNION 20TH C.

Des de la primeria del segle XX, la Selva ha gaudit d'un ric teixit associatiu. La primera expressió d'aquesta sociabilitat moderna en l'àmbit agrari és la Societat dels Pagesos, del 1900. Fins aleshores, els pagesos s'havien agrupat en gremis i confraries.

L'associacionisme agrari a la Selva. Els primers sindicats

A principis del segle XX, l'associacionisme agrari es va assentar amb molta força a la Selva. La primera expressió de sociabilitat moderna que es coneix és la Societat dels Pagesos, de 1900. Més endavant, van sorgir altres associacions amb perfils molt diferenciats i, fins i tot, antagonics: L'Agrícola (1904), que agrupava els propietaris; la Sociedad de Obreros Agricultores –coneguda popularment com «la Raconera»– (1912), de caràcter obrerista; el Sindicat de Sant Andreu (1916), sota el paraigua del catolicisme social; el Sindicat de Sant Isidre (1920), sorgit de l'absorció de la Societat dels Pagesos per l'Agrícola; i Acció Obrers del Camp (1932), vinculada a la Unió de Rabassaires.

El Sindicat de Sant Isidre i el Sindicat de Sant Andreu

El Sindicat de Sant Isidre i el de Sant Andreu van ser els protagonistes de bona part de l'associacionisme agrari durant la dècada de 1920 i fins a l'adveniment de la guerra, el 1936. El Sindicat

de Sant Andreu va ser la primera entitat en comercialitzar els productes dels pagesos associats, però tot i així no va ser mai una entitat estable, i el març de 1936 es va plantejar dissoldre's. El Sindicat de Sant Isidre, tot i mantenir-se immòbil davant els esdeveniments, va ser un element influent en la política local durant la Dictadura de Primo de Rivera (1923-1930). Però es va recloure en proclamar-se la República (1931). Amb l'adveniment de la Revolució, l'estiu de 1936, el Sindicat de Sant Isidre va ser confiscat i tots els seus béns van ser posats a disposició del municipi.

La Cooperativa

Acabada la guerra, el Sindicat de Sant Isidre va recuperar les propietats i, seguint les directrius del Nuevo Estado, va absorbir el que quedava del Sindicat de Sant Andreu. El 1953 es va convertir en Cooperativa Agrícola i, amb l'ajuda de l'Instituto Nacional de Colonización (INC), va millorar la seva activitat econòmica. D'aquesta manera s'iniciaven gairebé dues dècades de bonança econòmica gràcies al Celler i a la Caixa Rural. A finals de la dècada de 1970, la Cooperativa va patir una crisi de crèdit que s'allargaria fins al 1985 quan una part dels socis se'n va escindir i van constituir l'Avellanera. A partir d'aleshores, la Cooperativa va buscar nous models de gestió millorant la seva influència en els mercats internacionals amb el nom de Coselva.

La sociabilitat agrària ha estat un factor essencial en la quotidianitat selvatana. A través dels sindicats agrícoles, pagesos i propietaris agraris s'han organitzat per defensar els seus interessos. La primera manifestació d'aquestes associacions va ser la Societat dels Pagesos, fundada el 1900.

Since the first half of the twentieth century, La Selva has enjoyed a rich network of associations. The first expression of this modern social cohesion in the agrarian sphere is the Societat dels Pagesos, (Company of Peasants), founded in 1900. Until then, peasants and farmers had grouped into guilds and confraternities.

Agrarian association networks in La Selva. The first unions

In the early twentieth century, agrarian associations began to gain a lot of power in La Selva. The first expression of this modern social cohesion is the Societat dels Pagesos, founded in 1900. Later, other associations would arise with highly differentiated profiles – some even antagonistic: L'Agrícola (1904), which grouped landowners; the Sociedad de Obreros Agricultores (1912), which represented workers and was commonly known as "la Raconera"; the Sindicat de Sant Andreu (Saint Andrew's Union, 1916), under the umbrella of social Catholicism; the Sindicat de Sant Isidre (Saint Isidore's Union, 1920), arising from the absorption of the Societat dels Pagesos into l'Agrícola; and Acció Obrers del Camp (1932), linked to the Unió de Rabassaires.

Saint Isidore's and Saint Andrew's unions

The Sindicat de Sant Isidre (Saint Isidore's Union) and Sindicat de Sant Andreu (Saint Andrew's Union) played leading roles in much agrarian association activity during the 1920s until the outbreak of the Spanish Civil War in 1936. Saint Andrew's Union was the first organisation to sell the products of

the peasants in its association, but even so it never became a stable entity and in March 1936, it planned to dissolve. Saint Isidore's Union, though it stayed neutral through events, was an influential element in local politics during Primo de Rivera's dictatorship (1923–1930). Yet it was disbanded on proclamation of the Republic (1931). With the outbreak of the Revolution in summer 1936, the Saint Isidore's Union had its assets confiscated and transferred to the town.

The Cooperative

After the war, Saint Isidore's Union recovered its property and, following the directives of the New Spanish State, absorbed what remained of Saint Andrew's Union. In 1953, it became the Agricultural Cooperative and with the help of the Instituto Nacional de Colonización (National Institute of Colonisation, INC) improved its economic activity. In this way, it began almost two decades of economic bonanza thanks to its Celler (Cellar) and Caixa Rural (Rural Savings Bank). In the late 1970s, the Cooperative suffered from a credit crisis that lasted until 1985 when a number of its members split off to create l'Avellanera. From then on, the Cooperative sought new management models, improving its influence in international markets under the name Coselva.

Façana de la Casa de la Vila Vella. Fons municipal.

Façana de la Casa de la Vila Vella. Fons municipal.

CASA DE LA VILA VELLA

SS. XIV-XIX

CASA DE LA VILA VELLA

14TH-19TH C.

El govern municipal

Des del segle xii i fins a principis del segle xviii, el govern municipal estava format pel batlle i tres prohoms que representaven els tres estaments de la vila. Aquests s'encarregaven de gestionar els serveis comunals: el rec, la carnisseria, l'hospital, els molins i els forns. A banda del govern, hi havia dos consells municipals: l'especial, format per trenta consellers, deu per cada braç o estament, reunits a la Casa del Comú; i el general, format pels pares de família, els jurats del Consell especial, els prohoms i el batlle, i que es va reunir al porxo de l'església fins al Motí del Porxo de 1616.

La Comuna del Camp

La Comuna del Camp (1305-1716) va ser un organisme supramunicipal que agrupava diferents pobles del domini senyorial de l'arquebisbat de Tarragona. El seu objectiu era organitzar-se en contra dels abusos, tant de l'arquebisbe de Tarragona com del rei d'Aragó. A la Selva, i concretament a la Casa del Comú, tenien el seu lloc habitual de reunió els síndics delegats de cada municipi. La seva activitat va perdurar fins al 1716, quan la institució va ser abolida pel Decret de Nova Planta.

En l'antic carrer de Regomir, popularment conegut com «el carrer Que-no-passa» i que actualment pren el nom de carrer de la Casa de la Vila Vella, hi havia la Casa del Comú. En ella es reunien el consell i el govern municipals fins al seu trasllat al casal dels Montserrat, el 1815. També va ser el lloc de reunió habitual dels síndics de la Comuna del Camp fins a la seva abolició, el 1716.

In old Regomir Street, popularly known as the "street that doesn't connect", today named Vila Vella (Old Town Street), you will find the Casa del Comú (Town Hall). This is where the Town Council and local government met until they were moved to the Montserrat mansion in 1815. It was also the common meeting place for the councillors of the Comuna del Camp (a Medieval alliance of small towns in the Tarragona diocese) until its abolition in 1716.

The local government

From the twelfth to early eighteenth century, the local government was formed of the batlle (mayor) and three prohoms (prominent citizens) who represented the town's three estates. These figures took charge of managing the communal services: water supply, the butcher's, the hospital, the mills and the bakeries. Apart from the government, there were two municipal councils: the Special Council, composed of thirty councillors, ten from each branch or estate, who would meet in the Casa del Comú (Town Hall); and the General Council, formed of the heads of families, the councillors of the Special Council, the prohoms

and the batlle, which would meet under the church porch until the Porch Mutiny of 1616.

The Comuna del Camp

The Comuna del Camp (1305-1716) was an alliance of different towns in the feudal domain of the Tarragona diocese. Its aim was to protect its members against abuses of power, both by the Archbishop of Tarragona and the King of Aragon. La Selva, and specifically the Casa del Comú, was the habitual meeting place of the elected councillors from each town. Its activity continued until 1716, when the institution was abolished by the Nueva Planta decrees.

Font de Mitja Vila. Fons municipal.

Capella dels Àngels i Font de Mitja Vila (inici del s. XX). Fons municipal.

LA FONT DE MITJA VILA I LA CAPELLA DELS ÀNGELS SS. XVI-XVII

THE MITJA VILA FOUNTAIN AND THE CHAPEL OF THE ANGELS 16TH-17TH C.

La Font de Mitja Vila

Fins ben entrat el segle XX, en la majoria de places o patis del municipi hi havia fonts públiques per proveir d'aigua corrent la població. Però abans del segle XVI només hi havia hagut una font pública a tota la vila, la del Castell. És per això que, el 1519, per determinació del Comú de la Selva se'n va fer construir una altra, la Font Nova o de Mitja Vila.

La Font de Mitja Vila rebia, inicialment, l'aigua de «la sínia del pati de la Calsinada», però des de 1665 es va decidir que es portés des del Rec de la Vila, ja que es considerava més neta. Més endavant, es van construir noves fonts en la majoria dels patis del nucli antic al llarg del carrer major: a la plaça de l'Hospitalet, a la plaça Major, al portal d'Avall o al de Mates; avui dia la majoria han desaparegut.

En la dècada de 1950 es va dur a terme la reparació de la font, pel mal estat de conservació. Va ser aleshores quan es va aprofitar per desplaçar-la cap a dins i crear una placeta davant. També va ser en aquest moment quan es va aprofitar per enderrocar l'antiga capella dels Àngels.

La capella dels Àngels

La capella de la Mare de Déu dels Àngels s'aixecava al costat de la font i datava dels segles XVI-XVII. Abans, però, aquest espai l'havia ocupat la botiga del pes de la vila, que controlava les mesures dels productes que es generaven i s'intercanviaven en la població. El 1765 es van realitzar unes obres de reparació a la capella i es va construir una portada de pedra picada amb l'escut del municipi a la dovella central.

La Font de Mitja Vila és la segona font pública construïda a la Selva, després de la del Castell, i data de 1519. Al costat de la font, a la fi del segle XVI, es va aixecar l'antiga capella dels Àngels, on hi havia hagut la casa del pes de la vila.

The Font de Mitja Vila (Mid-Town Fountain) is the second public fountain built in the town after the one in the castle. It dates from 1519. Next to the fountain, in the late sixteenth century, the old Capella dels Àngels (Chapel of the Angels) was built where the town's weighing house had stood.

The Mitja Vila Fountain

Until late in the twentieth century, most of the squares or courtyards in the town had public fountains to provide running water to the population. Yet until the sixteenth century there was only one public fountain in the entire town, the one in the castle. That is why in 1519, on the orders of La Selva Council, another was built, the New or Mitja Vila (Mid-Town) Fountain.

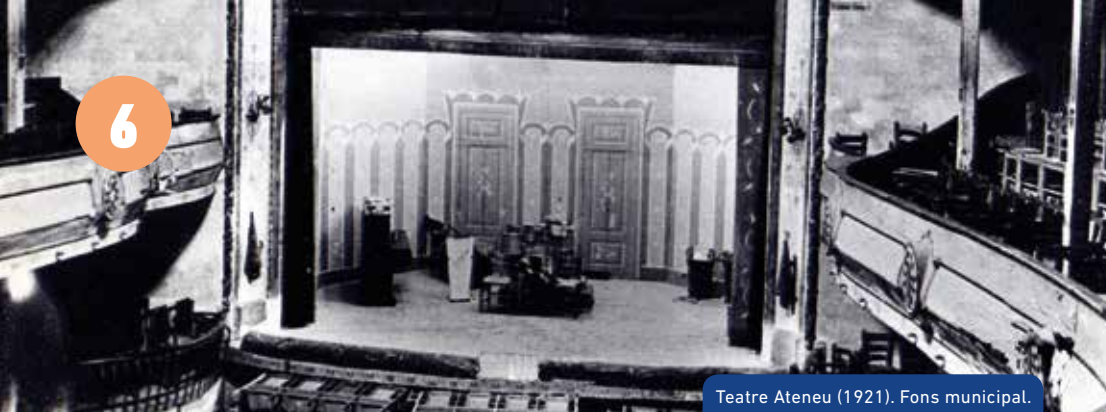
The Mitja Vila Fountain initially received water from "the sàkia (waterwheel) of La Calsinada courtyard", but in 1665 it was decided it should carry water from the Rec de la Vila (town water channel), which was considered cleaner. Later, new fountains were built in most courtyards in the Old Town along the Carrer Major, such as those in Plaça de l'Hospitalet, Plaça Major, Portal d'Avall or Portal de Matas, nowadays most of which have disappeared.

In the 1950s, the fountain was repaired due to its

poor state of conservation. It was at this time that the decision was taken to move it further back towards the buildings and to create a square in front. It was also decided to demolish the old Chapel of the Angels at this time.

The Chapel of the Angels

The Capella de la Mare de Déu dels Àngels (Chapel of Our Lady of the Angels) was erected next to the fountain. It dated from the sixteenth and seventeenth centuries. Before this, however, this space was where the town's weighing house stood, which controlled the measurement of products that were generated and bartered in the town. In 1765, repair work was carried out on the chapel and a hewn stone portal was built bearing the town crest above its central keystone.

Teatre Ateneu (1921). Fons municipal.

Grup "El Pensil" (circa 1910-1920). Fons municipal.

L'ATENEU SS. XIX-XX

THE ATENEU 19TH-20TH C.

Els nous espais de sociabilitat: casinos i cafès

Al segle XIX, una manera de socialitzar era a través dels casinos i els cafès. Allà es llegien diaris i es feia tertúlia política. A la Selva, la presència d'aquest tipus d'entitats es va donar a partir de 1861 amb el Casino Silvense i el Casino Artesano. Però amb els anys en van sorgir d'altres, com La Tranquilidad, el 1866.

L'Ateneu El Lauro

El 1878 va néixer l'Ateneu El Lauro, que recollia el testimoni de les primeres entitats recreatives. El seu objectiu era oferir als seus socis un espai on distreure's i llegir l'actualitat política a través de la premsa. Al seu voltant es van començar a constituir diferents agrupacions corals i musicals, però també de còmiques, com El Pensil.

Consolidació i desavinences dins del Casino

Durant la segona dècada del segle XX, l'Ateneu va començar a consolidar-se com a entitat vertebradora de la Selva. El nombre de socis va augmentar i això va generar desavinences entre alguns socis i el grup dirigent, de perfil conservador i vinculat amb el poder local: l'Ajuntament i el Sindicat Agrícola. De l'escissió del sector opositor en va néixer la Defensa Agrària, on van confluïr els sectors contraris al poder local. Amb la proclamació de la Segona República, el 1931, l'Ateneu es va mantenir en els pos-

tulats conservadors amb els quals havia nascut, mentre que la Defensa Agrària es va vincular amb els del republicanisme, el catalanisme i l'obrerisme. El 1936, amb el cop d'estat i la revolució posterior, l'Ateneu va ser confiscat i convertit en seu de l'Escola Nova Unificada i del Socors Roig Internacional.

L'Ateneu durant el franquisme: d'instrument del règim a nucli de la lluita antifranquista

Durant els primers anys de la dictadura franquista, l'Ateneu va ser un instrument per transmetre els valors nacionalcatòlics del nou règim. Tanmateix, l'entitat va continuar oferint diferents espectacles. A la dècada de 1970, una nova generació va agafar les regnes de l'entitat oferint recitals vinculats a la Nova Cançó o la celebració del Congrés de Cultura Catalana, l'agost de 1977. Seguint aquesta dinàmica, i amb una intensa activitat política, l'Ateneu va acollir diferents mítings dels dirigents dels líders de les principals forces antifranquistes catalanes.

Durant al dècada de 1980 i 1990 l'Ateneu va continuar sent una entitat oberta al poble i oferia la seva sala d'espectacles per als esdeveniments populars que ho desitgessin. Però, tot i que la projecció de cinema va continuar un temps i un grup de socis mantenen encara viva l'entitat, amb l'entrada al segle XXI l'Ateneu va deixar de ser l'instrument socialitzador que havia estat durant més d'un segle.

L'Ateneu El Lauro, conegut popularment com «el Casino», ha estat la societat recreativa amb més transcendència en la vida associativa selvatana. Des de la seva fundació, l'any 1878, va articular la majoria d'activitats culturals de la vila al llarg del segle XX.

The Ateneu (Atheneum) El Lauro, popularly known as "the Casino", is the town's most significant recreation centre in the history of La Selva's associations. Since its foundation in 1878, it has hosted most of the town's cultural activities throughout the twentieth century.

The new spaces for social cohesion: casinos and cafés

In the nineteenth century, one way of socialising was in casinos and cafés. One could read the newspapers and join in political discussions. This type of organisation came into existence in La Selva from 1861 onwards with Casino Silvense and Casino Artesano. Though over the years, others appeared, such as La Tranquilidad in 1866.

The Ateneu El Lauro

In 1878, the Ateneu El Lauro opened its doors, building on the experience of earlier recreation centres. Its aim was to offer its members a space to relax and to stay abreast of current affairs in the press. Various choral and musical groups would form around it, as would comedy groups like El Pensil.

Consolidation and tensions within the Casino

During the second decade of the twentieth century, the Ateneu was gradually consolidated as one of La Selva's backbone entities. The number of its members increased, causing tensions between some members and the conservative management group, linked to the seats of local power: the Council and the Agrarian Union. This opposing sector split off to form the Defensa Agrària (Agrarian Defence), uniting the sectors hostile to the local powers. With the pro-

clamation of the Second Spanish Republic in 1931, the Ateneu remained loyal to the conservative beliefs with which it had come into being, while the Agrarian Defence aligned itself with republicanism, Catalan nationalism and the workers. In 1936, after the coup d'état and ensuing revolution, the Ateneu was confiscated and turned into the Escola Nova Unificada (New Unified School) and the International Red Aid.

The Ateneu under Franco: from a tool of the regime to the heart of the fight against Franco

During the initial years of Franco's dictatorship, the Ateneu became a tool for broadcasting the new regime's nationalistic Catholic values while continuing to offer diverse performances. In the 1970s, a new generation took over the reins, offering recitals linked to the new Catalan song style, Nova Cançó, while organising the Congress of Catalan Culture in August 1977. In pursuit of this dynamic, with intense political activity, the entity hosted several meetings of the leaders of the main Catalan forces in opposition to the Franco regime.

In the decade from 1980 to 1990, the Ateneu remained an organisation open to the population, offering the use of its auditorium for popular events. While continuing to screen films and even though a group of members struggle to keep the entity alive, in the early twenty-first century, it is no longer the tool for social cohesion it was for over a century.

Auditori (s. XIII). Fons municipal.

Santa Llúcia (s. XIII). Fons municipal.

L'HOSPITAL SS. XIV-XIX

THE HOSPITAL 14TH-19TH C.

L'hospital medieval

L'Hospital de Sant Jaume i Santa Llúcia es va construir durant el primer terç del segle XIV. Però aquest no va ser el primer hospital de la Selva, abans ja n'hi havia hagut dos més fora del recinte emmurallat. El primer va ser la Casa de Malalts, situada a l'actual pati del Convent de Sant Agustí, a prop del torrent de Cassans, i va estar en actiu fins a la darrereria del segle XIII. El segon hospici, conegut com l'Hospital de Pobres, es va construir el 1298 on ara hi ha l'església del Convent de Sant Agustí i es va erigir a causa de les condicions precàries en què es trobava la Casa de Malalts.

La capella de Sant Jaume i Santa Llúcia

El 1330, l'Hospital de Pobres havia quedat obsolet i per això es va decidir bastir-ne un altre, juntament amb una capella dedicada a Sant Jaume i Santa Llúcia, en el que aleshores era el carrer de Guerau Regina, dins del nucli emmu-

rallat. La gestió de l'hospital era municipal i els sagristans de la capella van ser els encarregats d'oferir aquest servei fins ben entrat el segle XIX. Però aquest no va ser l'únic hospital de la vila; així, els afectats pels diferents atacs de la pesta van ser atesos a l'església de Sant Pau, fora muralles.

El trasllat de l'hospital

El 1825, l'Ajuntament va acordar amb les Germanes Paüles que aquestes es fessin càrrec del servei sanitari de la vila i, el 1847, l'hospital es va traslladar al Convent de Sant Rafael. Durant la Guerra Civil (1936-1939) l'antic Hospital de Sant Jaume i Santa Llúcia es va utilitzar de magatzem del sindicat local i, a partir de la dècada de 1940, s'hi van ubicar les institucions d'enquadrament de la dictadura franquista, com ara l'Auxilio de Invierno i el Frente de Juventudes. El 1994, es van fer les darreres reformes per adaptar l'antiga nau de la capella a les funcions d'auditori.

Durant més de cinc segles, entre 1330 i 1847, la capella de Sant Jaume i Santa Llúcia va acollir l'hospital de la Selva. Però aquest no va ser el primer de la vila; abans hi havia hagut la Casa de Malalts i l'Hospital de Pobres, fora del recinte emmurallat.

For over five centuries, from 1330 to 1847, the capella de Sant Jaume i Santa Llúcia (Saint James and Saint Lucy Chapel) housed La Selva hospital. Yet this was not the first hospital in town. Before this the Casa de Malalts (House of the Sick) and the Hospital de Pobres (Hospital of the Poor) existed outside the town walls.

The Medieval hospital

The Saint James and Saint Lucy Hospital was built in the early fourteenth century. Yet this was not La Selva's first hospital. Before this, two others existed outside the town walls. The first was the Casa de Malalts (House of the Sick), situated where the current courtyard of the Convent de Sant Agustí (Saint Augustine Convent) lies, close to the Torrent de Cassans stream. It was active until the late eighteenth century. The second hospice, known as the Hospital de Pobres (Hospital of the Poor), was built in 1298 where the Saint Augustine Convent Church now stands. It was erected due to the unhealthy conditions found in the Casa de Malalts.

The Saint James and Saint Lucy Chapel

In 1330, the Hospital de Pobres had become obsolete and so it was decided to provide another, along with a chapel dedicated to Saint James and Saint Lucy, in what was then Guerau Regina Street, within the

walled town centre. Hospital management was municipal and the chapel sextons were in charge of this service until well into the nineteenth century. Yet this was not the only hospital in town. So those affected by the various plague epidemics were attended to at l'església de Sant Pau (Saint Paul's Church), outside the walls.

Transfer of the hospital

In 1825, the Town Council agreed with the Sisters of St Paul that the latter would take charge of the town's health service, so in 1847, the hospital was moved to the Convent de Sant Rafael (Saint Raphael's Convent). During the Spanish Civil War (1936-1939) the old Saint James and Saint Lucy Hospital was used as a warehouse by the local union and, from the 1940s onwards, by the Francoist dictatorship's recruitment institutions: the Auxilio de Invierno (Winter Aid) and the Frente de Juventudes (Youth Front). In 1994, the old nave of the chapel was reformed to turn it into an auditorium.

Escales. Fons Arnal Boada.

Àguila. Fons Arnal Boada.

CA CARNICER SS. XVIII-XX

CA CARNICER 18TH-20TH C.

La casa

La casa coneguda popularment com «Ca Carnicer» és fruit de la integració de diverses cases contigües. Des de 1793 disposa d'una façana decorada amb components neoclàssics, com les hídris de la terrassa o les pintures de la barbacana. A més, cal destacar la balcona, coronada amb una àliga pròpia dels partidaris de l'arxiduc Carles d'Habsburg.

Els Fortuny

Els Fortuny van adquirir la casa el 1749. Eren una família d'hisendats i membres de l'elit local que van ampliar tant el seu patrimoni agrícola com la casa del carrer Major al llarg dels segles XVIII i XIX. Van reformar la façana el 1793 donant-li un aspecte unitari amb components neoclàssics.

El Centre Republicà i l'Agrícola

A partir de 1892, una part de la casa va passar a mans del baró de la Montoliva, Mariano de Magriñá, que va cedir-la perquè s'hi pogués constituir la seu del Centre Republicà Silvense, el 1893. El 1910, Amàlia Jujol i Elvira Prats, propietàries de la casa, van vendre-la a un grup de propietaris locals que hi van establir la seu de la Societat Agrícola de la Selva, coneguda popularment com «l'Agrícola».

Els Carnicer

El 1921, Josep M. Carnicer Ribas, un important comerciant de fruita seca de Reus amb forts vincles a la Selva, va adquirir la casa i va ampliar el negoci iniciat pel seu pare en una de les poblacions on la producció de l'avellana ja era rellevant a la segona meitat del segle XIX. Des d'aleshores, la casa s'ha mantingut en mans de la família Carnicer.

Ca Carnicer és una de les cases més grans del carrer Major. Des del segle XVIII l'han habitat diverses famílies d'hisendats i comerciants de fruita seca. El 1893 va ser la seu del Centre Republicà Silvense i, entre 1910 i 1921, de l'Agrícola.

Ca Carnicer is one of the largest houses on Carrer Major (main street). Since the eighteenth century, several different families of landowners and dried fruit merchants have lived in the house. In 1893, it was the headquarters of the Centre Republicà Silvense (La Selva Republican Centre) and, from 1910 to 1921, of L'Agrícola (agricultural association).

The house

The house popularly known as Ca Carnicer is the product of annexing several adjacent houses. Since 1793, it has boasted a façade decorated with neo-Classical features, such as the hydris on its terrace and the paintings of the barbacan. The balcony is also noteworthy, crowned with an eagle, which denoted support for Archduke Charles of Hapsburg.

The Fortuny family

The Fortuny family purchased the house in 1749. They were a family of landowners, the members of a local elite who enlarged both their agricultural heritage and the house on Carrer Major throughout the eighteenth and nineteenth centuries. They renovated the façade in 1793, giving it a unified appearance with neo-Classical features.

The Republican Centre and L'Agrícola

From 1892 onwards, part of the house was transferred to the ownership of the Baron de la Montoliva, Mariano de Magriñá, who donated it for the headquarters of La Selva Republican Centre in 1893. In 1910, Amàlia Jujol and Elvira Prats, the house's owners, sold it to a group of local landowners who established the seat of La Selva's Societat Agrícola (Agricultural Company) there, popularly known as L'Agrícola.

The Carnicer family

In 1921, Josep Maria Carnicer Ribas, an important dried-fruit merchant from Reus with strong ties to La Selva, purchased the house and enlarged the business started by his father in this town where hazelnut production was relevant in the second half of the nineteenth century. Since then, the house has remained within the Carnicer family.

9a

9b

9c

Gentil i Vellet. Fons municipal.

Ponts i safreigs. Fons Murgades.

EL NUCLI ANTIC S. XIV

THE OLD TOWN 14TH C.

El poblament a la Selva del Camp

L'existència d'un poblament ibèric al nucli antic de la Selva es va fer evident arran de la troballa d'una sitja ibèrica a la plaça de Sant Andreu. Tot i que no s'ha trobat una continuació amb un poblament romà, a la resta del terme municipal hi ha nombrosos testimonis que ho demostren, com ara el jaciment del barranc de Sales i el de Paretdelgada, els exemples més evidents. Però el primer nucli emmurallat el trobem ja al segle XIII, amb unes dimensions més reduïdes que l'actual.

Les muralles del segle XIV

Les muralles que donen forma a l'actual nucli antic de la Selva daten del segle XIV, després que Pere III el Cerimoniós (1336-1387) concedís el permís per reparar-les. Els portals són les obertures d'accés al recinte i és on el Consell municipal recaptava els impostos sobre els béns que entraven a la vila. Tot i que, al començament, només n'hi havia dos, el portal d'Amunt i el portal d'Avall, al llarg dels segles se'n van obrir d'altres: el de l'Arquebisbe, a les Pletes; el de Sant Antoni, a la placeta de la Palma; i el Nou, o de Mates, al raval de Sant Pere.

Les muralles convertides en habitatges

Amb el pas del temps, les muralles van quedar obsoletes davant les noves armes de combat i el seu desús va fer que molts veïns hi obrissin finestres, portes i balcons. No obstant això, als segles XVIII i XIX, les muralles van ser protagonistes de dos passatges singulars. Arran de la derrota

a la Guerra de Successió (1700-1715), les noves autoritats borbòniques van voler derrocar les muralles per la falta de pagament del subministrament a les tropes. Però tot va quedar en un ensurt quan el Consell va satisfer l'impost. Més endavant, dins el context de la Primera Guerra Carlista (1833-1840), les muralles van tornar a tenir un ús defensiu davant les escaramusses dels partidaris del pretendent Carles V.

Les torres

Durant els més de vuit-cents cinquanta anys d'història, les torres han format part del recinte emmurallat i la seva singularitat els ha valgut algunes denominacions populars. Cal destacar la desapareguda torre de la Batalla, documentada en la primera meitat del segle XIV, que controlava el darrer tram del rec de la vila i s'aixecava davant del camí que pujava al Puig d'en Cama. Una altra torre singular del recinte emmurallat va ser la de les Clavegueres. Situada a la part més baixa del recinte, era on desembocaven les aigües residuals per anar a abocar-les al torrent de Cassans. Les constants reformes de les defenses es fan evidents en un dels seus merlets, datat el 1562. Finalment, la torre del Baró o del Sol de la Vila, coneguda al segle XIV com la torre d'en Beixa, és de les més imponents del recinte per la seva posició privilegiada al portal d'Avall. El seu nom més modern, torre del Baró, prové de la casa adjunta dels barons de la Montoliva, de Vilallonga. La seva relació amb la Selva es va fer evident amb Pau de Magrinyà, que el 1723 era regidor del municipi.

Les muralles han servit, al llarg dels segles, no només per repel·lir els atacs aliens, sinó també per controlar la població local. Com en la majoria de recintes emmurallats, els portals de la Selva tenien la funció de peatge, per controlar l'entrada i sortida de mercaderies de la vila.

Over the centuries, the town walls served not just to repel attacks from outsiders but to control the local population. As with most walled communities, La Selva's gates operated as toll barriers, controlling the flow of goods to and from the town.

Settlement at La Selva del Camp

The site of an Iberian settlement under the old town of La Selva was uncovered with the discovery of an Iberian silo under the Plaça de Sant Andreu. Though no continuation with any Roman settlement has been found, ample evidence in the rest of the municipal territory demonstrates this – for example, the Barranc de Sales (Sales Ravine) and Paretdelgada sites. Yet the first walled community dates to the thirteenth century and was far smaller than the current town.

The fourteenth-century walls

The walls that shape the current Old Town of La Selva date from the fourteenth century, when Peter IV of Aragon (1336–1387) granted permission to repair them. The gates offer access through the walls and are where the Town Council collected taxes on goods entering the town. Though at first, there were only two – the Portal d'Amunt (Top Gate) and the Portal d'Avall (Bottom Gate) – others were created over the centuries: the Arquebisbe (the Archbishop's) at Les Pletes; Sant Antoni (Saint Anthony's) in the Placeta de la Palma; and the Nou (New) or Mates in the Raval de Sant Pere.

The walls converted into dwellings

Over time, the walls became obsolete against new weapons and fell into disuse, prompting many inhabitants to insert windows, doors and balconies into them. Nevertheless, in the thirteenth and fourteenth centuries the walls played a vital role in two singular events. After defeat in the War of Spanish Succession

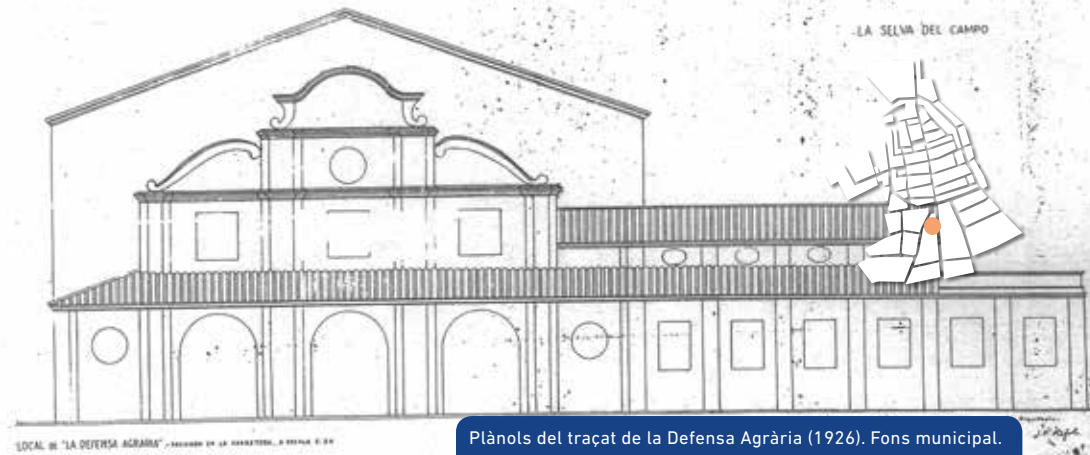
(1700–1715), the new Bourbon authorities wished to demolish the walls for non-payment of supplies to the troops. This did not eventuate, however, as the Council managed to pay the tax. Later, in the First Carlist War (1833–1840), the walls regained their defensive function against skirmishes from the supporters of Charles V, the pretender.

The towers

For over 850 years of history, the towers have been part of the walled town and their singularity has led to them being given popular nicknames. Notable is the Torre de la Batalla (Tower of the Battle), no longer extant, but documented in the first half of the fourteenth century. It overlooked the final stretch of the town's irrigation channel, standing above the path that climbed the Puig d'en Cama. Another striking tower in the walled complex was the one called Les Clavegueres (the Sewers). Situated at the lowest part of the walled compound, this was where the town's waste water poured out into the Torrent de Cassans stream. Evidence of constant renovations to the defences can be seen on one of its merlons, dated 1562. Lastly, the Torre del Baró or del Sol de la Vila (Baron's or Sun Tower), known in the fourteenth century as the Torre d'en Beixa (Beixa's Tower), is one of the most imposing in the complex due to its commanding position at the Portal d'Avall (Bottom Gate). Its more modern name, Baron's Tower, comes from the attached house of the Barons de la Montoliva, from Vilallonga. Their relationship with La Selva can be seen with Pau de Magrinyà, who in 1723 became a town councillor.

Sala d'espectacles de la Defensa Agrària. Fons municipal.

LOCAL DE "LA DEFENSA AGRÀRIA", DISENYAT DE LA MANRIERNA, A REUS, 1926

Plànols del traçat de la Defensa Agrària (1926). Fons municipal.

LA DEFENSA AGRÀRIA S. XX

LA DEFENSA AGRÀRIA 20TH C.

De l'escissió a la consolidació (1925-1939)

El 1925 es constitueix la Defensa Agrària fruit de l'escissió d'alguns socis de l'Ateneu. En el seu si confluirien els principals grups opositors a l'elit local que governava el municipi durant la dictadura de Primo de Rivera (1923-1930). Com a conseqüència, la Defensa Agrària va ser un espai on impulsar el catalanisme i el republicanisme, dues idees complementàries perseguides per la dictadura.

«L'embrió polític d'una futura constitució dirigent»

Amb la proclamació de la Segona República (1931), la Defensa Agrària va tenir un pes destacat en la vida del municipi. El setmanari independent local El Brum hi va tenir la seu i, més tard, s'hi van instal·lar el grup local d'Esquerra Republicana i el sindicat de pagesos sense terra, Acció Obrers del Camp. Durant la Guerra Civil (1936-1939), la Defensa Agrària va ser l'única entitat recreativa que va quedar, després de la confiscació de l'Ateneu pel Comitè Antifeixista local.

El segrest de l'entitat i l'organització del Casal Selvatà (1939-1978)

Amb la victòria franquista, la Defensa Agrària va ser confiscada pel nou règim. L'edifici va quedar abandonat fins que, el 1952, la parròquia va decidir adquirir-lo per crear-hi una escola. La nova entitat, el Casal Selvatà, va anar més enllà i va impulsar, des del teatre i la sardana, el catalanisme cultural, sobretot, en els aplecs de Paret delgada (1959-1965).

La nova Defensa Agrària

El 1977, amb la conquesta de les llibertats democràtiques, els antics socis de la Defensa Agrària van voler recuperar l'edifici. Després d'algunes discussions es va arribar a l'acord que ambdues entitats podrien fer ús de l'edifici. El 1978 es va constituir una nova Defensa Agrària que promouria el teatre i la sardana des dels valors del catalanisme cultural, però també la defensa de la pagesia i els valors republicans des del catalanisme polític.

La Defensa Agrària va néixer el 1925 com a oposició al poder local. En ella van confluïr el republicanisme i el catalanisme fins a l'inici de la dictadura franquista. Després de la confiscació, l'any 1939, l'edifici va quedar abandonat i el 1952 la parròquia hi va fundar el Casal Selvatà. El 1978 els antics socis van poder recuperar l'entitat i van compartir espai amb els membres del Casal.

The Defensa Agrària (Agrarian Defence) emerged in 1925 as an opposition to the local power. The movement, a merging of republicanism and Catalan nationalism, lasted until the start of Franco's dictatorship. The building was confiscated after the war, in 1939, and lay abandoned until in 1952, the parish founded the Casal Selvatà (La Selva Activity Club) there. In 1978, the Agrarian Defence's former members reformed the organisation and shared the space with the members of the Casal.

From breakaway to consolidation (1925-1939)

In 1925, the Agrarian Defence was formed as a breakaway by some members of the Ateneu. At its core were the main groups in opposition to the local elite who governed the town during the dictatorship of Primo de Rivera (1923-1930). As a result, the Agrarian Defence became a space from which to promote Catalan identity and republicanism, two complementary ideas that were repressed under the dictatorship.

"The political embryo of a future leading constitution"

With the declaration of the Second Republic (1931), the Agrarian Defence played a leading role in the town's life. The local independent weekly El Brum had its offices there and, later, the local group of Esquerra Republicana (Republic Left of Catalonia) was based there, as was the union of landless peasantry, Acció Obrers del Camp. During the Spanish Civil War (1936-1939), the Agrarian Defence became the sole remaining leisure organisation, after confiscation of the Ateneu by the local Antifascist Committee.

Takeover of the building and organisation of the Casal Selvatà (1939-1978)

After Franco's victory, the new regime confiscated the Agrarian Defence building. The building was left abandoned until, in 1952, the parish decided to purchase it to open a school. This new entity, called Casal Selvatà, went beyond this, promoting Catalan culture in everything from theatre to the sardana (a typical Catalan dance), above all in the Aplecs de Paret delgada (Paret delgada dance and cultural meetings, 1959-1965).

The New Agrarian Defence

In 1977, with the triumph of democratic freedoms, former members of the Agrarian Defence wished to recover the building. After some discussions, the parties reached agreement that both organisations would share use of the building. In 1978, a new Agrarian Defence was formed, which promoted theatre and the sardana from a viewpoint of Catalan culture, but also defended rural workers and republican values within the Catalan political sphere.

Claustre (s. XVII). Fons municipal.

Sant Agustí (principis del segle XX). Fons municipal.

EL CONVENT DE SANT AGUSTÍ SS. XVI-XX

SAINT AUGUSTINE'S CONVENT 16TH-20TH C.

El primer hospital

En l'actual indret on trobem l'antic Convent de Sant Agustí, a les acaballes del segle XIII s'hi va ubicar el primer hospital de la Selva, conegut com la Casa de Malalts, situat entre l'actual portalada del pati del convent i el Torrent de Cassans. Però el 1298, a causa de les condicions precàries en que es trobava, es va edificar un nou hospital prop de la Casa de Malalts que es coneixeria com l'Hospital de Pobres.

El convent

La fundació del Convent de Sant Agustí, el 1598, va ser una iniciativa promoguda pel govern municipal dins el context d'una Europa catòlica que abraçava les tesis de la contrareforma. El convent, així com l'església de Sant Andreu, són obres de l'Escola del Camp, un grup d'artistes i clergues que promovia l'humanisme renaixentista i les tesis contrareformistes del Concili de Trento (1545-1563).

Rafael Ripollès, mecenes del convent

Els costos de la construcció del Convent de Sant Agustí van ser molt elevats i la comunitat no va poder fer-se'n càrrec. Tant és així que l'edifici es va aixecar a partir de donacions. Una de les més importants va ser la de Rafael Ripollès (1575-1635), un ric mercader selvatà

que durant la dècada de 1600 havia estat batlle de la Selva i que durant la de 1620 va assolir el càrrec de governador de Tarragona. En reconeixement al seu suport, l'abat del convent va fer col·locar l'escut dels Ripollès presidint l'entrada de l'edifici.

Les comunitats religioses del Convent de Sant Agustí

La vida monàstica del convent ha estat protagonitzada per diferents ordes. El primer va ser el dels frares agustins, que van regentar el convent des de la seva fundació, l'any 1598, fins a la revolució anticlerical que es va iniciar a Reus el 22 de juliol de 1835. Els van succeir, uns anys més tard, la Companyia de Jesús (1850-1854), que va abandonar el convent arran de la Vicalvarada, el 1854. Després d'un període curt de quatre anys en què s'hi va establir un noviciat (1860-1864), hi va entrar a viure la comunitat de pares claretians (1864-1936). La vida de la comunitat claretiana a la Selva es va veure afectada per dos successos revolucionaris que van obligar-los a abandonar el convent: el primer va ser el pronunciamient del general Prim, el 1868, i més tard, la revolució de juliol de 1936. Després de la Guerra Civil (1936-1939) els pares claretians ja no van tornar, i l'arquebisbat, el 1945, es va fer càrrec del convent per establir-hi una casa d'exercicis espirituals.

El Convent de Sant Agustí es va fundar el 1598 a partir d'una iniciativa municipal i es va aixecar amb l'ajuda de donacions, com la de Rafael Ripollès. El seu claustre, d'estil renaixentista, destaca per ser una de les obres de l'Escola del Camp. La vida monàstica hi ha estat intermitent i s'hi han succeït agustins, jesuïtes i claretians.

The Convent de Sant Agustí (Saint Augustine's Convent) was founded in 1598 on municipal initiative. It was erected with the help of donations, from Rafael Ripollès, among others. Its Renaissance cloister is striking as it is one of the works of the Escola del Camp architectural school. Monastic life was intermittent and Augustine, Jesuit and Claretian communities all occupied the convent.

The first hospital

On this site where the current Saint Augustine's Convent stands, at the turn of the eighteenth century, the first hospital was built in La Selva, known as the Casa de Malalts (House of the Sick). It stood between the current convent's courtyards gate and the Torrent de Cassans. Yet in 1298, due to its precarious conditions, a new hospital was erected close to the House of the Sick, known as the Hospital de Pobres (Hospital of the Poor).

The Convent

The founding of Saint Augustine's Convent in 1598 was an initiative promoted by the town's government in the context of a Catholic Europe that was embracing the ideas of the Counter-Reformation. The Convent, as well as the Església de Sant Andreu (Saint Andrew's Church), are works of the Escola del Camp, a group of artists and clerics who promoted Renaissance humanism and the Counter-Reformation ideas of the Council of Trent (1545-1563).

Rafael Ripollès, the Convent's benefactor

The community was unable to support the high costs of building Saint Augustine's Convent. The situation was so dire that the building was erected through donations. One of its main donors was Rafael Ripollès

(1575-1635), a wealthy merchant from La Selva who in the decade of the 1600s was Mayor of La Selva and who in the 1620s had been made Governor of Tarragona. In recognition of his support, the Abbot of the Convent ordered the placement of the Ripollès crest to preside over the building's entrance.

The religious communities of Saint Augustine's Convent

The Convent's monastic life was dominated by different orders. The first of these was the Augustine friars, who ran the convent from its founding in 1598 until the anti-clerical uprising that began in Reus on 22 July 1835. Several years later, the Company of Jesus or Jesuits took over (1850-1854), but they were to abandon the Convent due to the Vicalvarada revolution in 1854. After a short four-year period in which a novitiate was established (1860-1864), a community of Claretian brothers began to live there (1864-1936). The life of the Claretian community in La Selva was affected by two revolutionary events that forced them to abandon the convent: the first was the pronunciamiento (military rebellion) of General Prim in 1868, and later, the revolution of July 1936. After the Spanish Civil War (1936-1939) the Claretian brothers did not return and the archbishop took over the convent in 1945, establishing a centre for spiritual exercise there.

12 13 18

Torre del Baró. Fons municipal.

TORRE DEL BARÓ S. XIV

TORRE DEL BARÓ 14TH C.

La torre del Baró o del Sol de la Vila, coneguda al segle XIV com la torre d'en Beixa, és de les més imponents del recinte per la seva posició privilegiada al portal d'Avall. El seu nom més modern, torre del Baró, prové de la casa adjunta dels barons de la Montoliva, de Vilallonga. La seva relació amb la Selva es va fer evident amb Pau de Magrinyà, que el 1723 era regidor del municipi.

The Torre del Baró or del Sol de la Vila (Baron's or Sun Tower), known in the fourteenth century as the Torre d'en Beixa (Beixa's Tower), is one of the most imposing in the complex due to its commanding position at the Portal d'Avall (Bottom Gate). Its more modern name, Baron's Tower, comes from the attached house of the Barons de la Montoliva, from Vilallonga. Their relationship with La Selva can be seen with Pau de Magrinyà, who in 1723 became a town councillor.

TORRE DE LA BATALLA S. XIII

TORRE DE LA BATALLA 13TH C.

Durant els més de vuit-cents cinquanta anys d'història, les torres han format part del recinte emmurallat i la seva singularitat els ha valgut algunes denominacions populars. Cal destacar la desapareguda torre de la Batalla, documentada en la primera meitat del segle XIV, que controlava el darrer tram del rec de la vila i s'aixecava davant del camí que pujava al Puig d'en Cama.

For over 850 years of history, the towers have been part of the walled town and their singularity has led to them being given popular nicknames. Notable is the Torre de la Batalla (Tower of the Battle), no longer extant, but documented in the first half of the fourteenth century. It overlooked the final stretch of the town's irrigation channel, standing above the path that climbed the Puig d'en Cama.

Torre de les Clavegueres. Fons municipal.

TORRE DE LES CLAVEGUERES S. XIV

TORRE DE LES CLAVEGUERES 14TH C.

Una altra torre singular del recinte emmurallat va ser la de les Clavegueres. Situada a la part més baixa del recinte, era on desembocaven les aigües residuals per anar a abocar-les al torrent de Cassans. Les constants reformes de les defenses es fan evidents en un dels seus merlets, datat el 1562.

Another striking tower in the walled complex was the one called Les Clavegueres (the Sewers). Situated at the lowest part of the walled compound, this was where the town's waste water poured out into the Torrent de Cassans stream. Evidence of constant renovations to the defences can be seen on one of its merlons, dated 1562.

Portal de Sant Antoni. Plaça de la Palma. Fons municipal.

PORTAL DE SANT ANTONI. PLAÇA DE LA PALMA S. XVI

PORTAL DE SANT ANTONI. PLAÇA DE LA PALMA S. XVI

La plaça del portal de sant Antoni va prendre el nom de plaça de la Palma després que el 1559 s'acordés que els objectes de palma (sàrries, cabassos, etc.) hi fossin exposats durant els dies de fira. El privilegi de celebrar la fira cada 28 d'octubre, i durant els catorze dies següents, va ser atorgat per Ferran II, el Catòlic, el 1503.

The Portal de Sant Antoni Square takes the name after La Palma Square, followed by the 1559 agreement of objects made of palm such as serons, or baskets with handles, which were exposed there during trade fair days. It was Ferran II the Catholic in 1503 who granted the privilege of celebrating these trades' fair days every 28th October and the consecutive fourteen days that followed it.

Casa de la Vila a l'actualitat. Fons municipal.

La Plaça Major amb la Casa de la Vila a principis del s. XX. Fons municipal.

CASA DE LA VILA. CASAL DELS MONTSERRAT S. XIV

CASA DE LA VILA – MONTSERRAT FAMILY HOME 14TH C.

La plaça del Sitjar

L'actual plaça Major també es coneixia com del Sitjar, per les sitges i dipòsits de cereals que hi havia. Des del segle XIII havia estat el nucli neuràlgic de la Selva i s'hi trobaven les cases de les famílies nobles de la vila: els Vallcorba, els Vilanova, els Guimerà, els Montserrat i els Grimau. També era el lloc on se celebraven la majoria de festejos i, a partir de 1815, s'hi va ubicar la Casa de la Vila.

El casal dels Montserrat

L'actual Casa de la Vila era de Joan de Montserrat des de 1502, quan aquest va comprar-la a Bernat Vergonyós, fonedor de campanes. L'edifici va passar per diversos llinatges familiars i el 1815, Magí Anton de Vilallonga, hereu dels Montserrat, va cedir-lo al Consell municipal. Fins aleshores, els governs de la vila s'havien reunit en una casa al carrer de

Regomir. L'edifici mostra diversos elements arquitectònics que el caracteritzen com a palauet renaixentista. L'escut que presideix la portalada és el dels Montserrat de principis del segle XVII.

L'Ajuntament modern

A partir del 1815 el Consell municipal es va passar a reunir al casal dels Montserrat de manera permanent. Ocupava el primer pis, amb la sala de plens, l'alcaldia i l'habitació dels conserges, i la planta baixa, amb l'oficina de pesos, els estables i un calabós. Des del 1815, doncs, ha estat seu del govern municipal i protagonista dels principals afers de la vida pública de la Selva dels segles XIX i XX: la Revolució de 1868; la proclamació de la Segona República el 14 d'abril de 1931; la seu del Comitè de Milícies Antifeixistes durant la Revolució de 1936 o la recuperació de les institucions democràtiques el 1979.

L'edifici que avui coneixem com la Casa de la Vila va ser el casal de la família Montserrat. El 1815 Anton de Vilallonga va cedir-lo al municipi i des d'aleshores s'hi reuneix el Consell municipal. A la façana encara s'hi pot observar l'escut de la família Montserrat presidint l'entrada.

The building we know today as the Casa de la Vila (Town Hall) was once the home of the Montserrat family. In 1815, Anton de Vilallonga donated it to the town and since then it is where the Town Council has met.

La plaça del Sitjar

The current Plaça Major (Main Square) was also known as the Plaça del Sitjar, or Square of the Silos due to the silos and grain stores it held. From the eighteenth century onwards, it formed La Selva's heart, where the houses of the town's elite – the Vallcorba, Vilanova, Guimerà, Montserrat and Grimau families – were located. It was also where most festivals were held and, from 1815 onwards, where the Casa de la Vila was located.

The Montserrat family home

The current Casa de la Vila (Town Hall) belonged to Joan de Montserrat from 1502 onwards, when he bought it from Bernat Vergonyós, who was a bell founder. The building was handed through several family lines and in 1815, Magí Anton de Vilallonga, the Montserrat family's heir, donated it to the Town Council. Up until then, the councillors used to meet

in a house on Regomir Street. The building displays several architectural elements that characterise it as a Renaissance mansion. The crest that presides over the entrance portal is that of the Montserrat family from the early seventeenth century.

The Modern Council

From 1815 onwards, the Town Council began permanently meeting in the Montserrat mansion. It consisted of the first floor: containing the meeting hall, the mayor's office and the porters' room; and the ground floor: holding the weights office, stables and a cell. Since 1815, the building has been the seat of municipal government, featuring in La Selva's foremost public affairs throughout the nineteenth and twentieth centuries – events such as the 1868 Revolution, proclamation of the Second Spanish Republic on 14 April 1931, use as the headquarters of the Committee of Antifascist Militias during the 1936 Revolution and recovery of the democratic institutions in 1979.

Façana (ss. XIX-XX). Fons Municipal.

Sala noble (ss. XIX-XX). Fons municipal.

L'HORT D'IGLÉSIES SS. XIX-XX

L'HORT D'IGLÉSIES 19TH-20TH C.

Construcció de l'edifici

El mas de l'Hort d'Iglésies de La Selva del Camp es va fer construir a principis del segle XIX a petició de Josep Iglésias Ramon, comerciant d'aiguardent de Reus. L'edifici va canviar de propietaris el 1886, quan el va adquirir Antònia Lloberas i va convertir-lo en una residència d'estiueig.

Decoració interior i frescos

En el moment de la seva construcció, l'Hort d'Iglésies es va concebre sota els preceptes del neoclassicisme. És per això que en la decoració exterior i interior es poden observar referències a l'art clàssic, com ara les columnes jòniques, els frontons o el fris. Pel que fa

a la decoració interior del primer pis, s'hi poden trobar diverses pintures amb representacions d'escenes de la mitologia clàssica que es combinen amb paisatges bucòlics i representacions d'atributs propis del cristianisme.

Recuperació i municipalització de l'Hort d'Iglésies

A la dècada de 1990 es va iniciar una campanya per restaurar l'edifici i finalment, va passar a ser propietat municipal. El primer ús municipal una vegada rehabilitat va ser acollir l'Institut. Des d'aleshores, a l'Hort d'Iglésies també hi ha la biblioteca municipal i els estudis de Canal Camp, així com altres instal·lacions i serveis.

L'Hort d'Iglésies és un antic mas construït per Josep Iglésias a principis del segle XIX. Convertit en residència d'estiueig per Antònia Lloberas a partir de 1886, en el seu interior conserva una col·lecció de pintures on es representen diverses escenes de la mitologia clàssica.

L'Hort d'Iglésies is an old farmhouse built by Josep Iglésias in the early nineteenth century. Turned into a summer residence by Antònia Lloberas in 1886, it houses a collection of paintings depicting various scenes from classical mythology.

Building construction

The farmhouse of l'Hort d'Iglésies at La Selva del Camp was built in the early nineteenth century at the request of Josep Iglésias Ramon, a liquor salesman from Reus. The building changed owners in 1886, when Antònia Lloberas purchased it to turn it into her summer residence.

Interior decoration and frescos

At the time of its construction, l'Hort d'Iglésies was conceived according to neo-classical precepts. This is why the exterior and interior decoration make reference to classical art in such elements as the

ionic columns, pediments and frieze. The first-floor interior decoration boasts several paintings depicting scenes from classical mythology interspersed with bucolic landscapes and representations of Christian attributes.

Restoration and municipal purchase of l'Hort d'Iglésies

In the 1990s, a campaign was begun to restore the building and finally the Town Council took possession of it. The first municipal use once rehabilitated was to host the Institute. Since then, l'Hort d'Iglésies has also housed the town library and the Canal Camp TV studios, as well as other installations and services.

Nau (s. XVII). Fons municipal.

Vista del convent. Fons municipal.

EL CONVENT DE SANT RAFEL SS. XVII-XX

SAINT RAPHAEL'S CONVENT 17TH-20TH C.

Rafael Ripollès

Rafael Ripollès (1575-1635) va ser un ric comerciant selvatà que, gràcies al seu extens patrimoni familiar, va iniciar una campanya de mecenatge a favor de l'església de Sant Andreu i de la construcció del convent de Sant Agustí, de qui en va ser el mecenes més destacat. El suport econòmic de Ripollès a la construcció del convent va determinar la devoció a Sant Rafael.

El convent

El projecte del convent és obra del trajectista vallenc Josep de la Concepció. Els seus treballs van ser presents en altres construccions religioses de Catalunya, com ara la capella del Santíssim de la Prioral de Reus o la parròquia dels «Josepets» de Gràcia. Les obres es van

iniciar el 1636 i es van postergar fins el 1658, quan es va posar la primera pedra de l'església. A finals de 1667 la comunitat de carmelites descalços del Convent de Sant Rafael ja estava assentada i l'obra del convent es va donar per acabada el 19 de febrer de 1696.

El convent als segles XIX i XX

La vida monàstica del convent de Sant Rafael es va mantenir ininterrompudament fins l'any 1835, quan els freres carmelites el van abandonar arran de la revolta anticlerical iniciada a Reus. El 1847, l'Ajuntament va decidir traslladar l'hospital de Santa Llúcia al convent de Sant Rafael i va permetre que les monges paüles se'n seguissin ocupant, a més de dedicar-se a la docència de noies.

El convent de Sant Rafael data de finals del segle XVII i en diverses ocasions ha fet les funcions d'escola i d'hospital. L'origen del seu nom rau en el reconeixement al seu mecenes, Rafael Ripollès (1575-1635). Des de la seva fundació el van habitar dues ordes religioses: la dels carmelites i la de les paüles.

The Convent de Sant Rafael (Saint Raphael's Convent) dates from the late seventeenth century and has several times functioned as a school and a hospital. The origin of its name is a recognition of its benefactor, Rafael Ripollès (1575-1635). Since its foundation, two religious orders have inhabited the convent: the Carmelites and the Sisters of St Paul.

Rafael Ripollès

Rafael Ripollès (1575-1635) was a wealthy merchant from La Selva who, thanks to his extensive family heritage, began a campaign as benefactor to the Església de Sant Andreu (Saint Andrew's Church) and to building the Convent de Sant Agustí (Saint Augustine's Convent), of which he was its most prominent sponsor. Ripollès's financial support of the convent's construction was key in its dedication to Saint Raphael.

The convent

The project of the convent is the work of the draughtsman from Valls, Josep de la Concepció. His works were used in other religious constructions around Catalonia, such as the Capella del Santíssim de la Prioral (Holiest Priory Chapel) in Reus and the

Josepets Parish in Gràcia, Barcelona. The works were started in 1636 and delayed until 1658, when the first stone of the church was laid. By late 1667, the community of Barefoot Carmelites of Saint Raphael's Convent was installed and work on the convent was declared finished on 19 February 1696.

The convent in the nineteenth and twentieth centuries

Monastic life in Saint Raphael's Convent continued without interruption until 1835, when the Carmelite brothers abandoned the site due to the anticlerical uprising that started in Reus. In 1847, the Town Council decided to transfer the Hospital de Santa Llúcia (Saint Lucy's Hospital) to Saint Raphael's Convent, allowing the Paulist nuns living there to remain, and in addition to undertake girls' education.

Nau (s. XIII). Fons municipal.

Raval de Sant Pau. Fons municipal.

RAVAL DE SANT PAU S. XIII

RAVAL DE SANT PAU 13TH C.

La capella de Sant Pau

La capella de Sant Pau s'aixeca sobre les restes d'una ermita primigènia. No se'n coneix la data de construcció però, ja el 1286, el paborde va atorgar al frare Ponç d'Amer el permís per bastir-la. La capella actual està datada al tombant del segle XIV, és d'estil gòtic tardà i consta d'una nau rectangular acompanyada del presbiteri (s. XVI), la sagristia (s. XVI-XVII) i dues capelles laterals.

Vilanova de la Selva

Després de l'atorgament de la Carta de Població, el 1165, la Selva va créixer amb rapidesa i, a començament del segle XIII, es van edificar les primeres cases fora del recinte emmurallat. Un dels primers ravals documentats va ser el que es va conèixer com Vilanova de la Selva, situat als primer passos del camí de l'Albiol des del portal d'Amunt. Aquest creixement va quedar evidenciat quan ben aviat els forns de pa de dins del nucli emmurallat no eren suficients per satisfer les necessitats de la població. Per tal de solucionar-ho, el paborde Roger de Mirapeix, el 1345, va concedir el dret a construir-ne un pels veïns de Vilanova de la Selva.

L'Hospital del Morbo

Al Camp de Tarragona es té constància escrita d'atacs de pesta bubònica o morbo des de la primera meitat del segle XIV. A la Selva també va arribar l'epidèmia i es va combatre per tal d'evitar el contagi a la població. Al segle XVII la pesta encara feia estralls entre la població selvatana i, per això, el Consell municipal va acordar de crear la Junta del Morbo, un organisme per atendre els problemes sorgits arran del contagi de la pesta bubònica. El maig de 1651, aquest organisme va acordar traslladar a la capella de Sant Pau els malalts atacats per la pesta, per la seva situació allunyada del nucli emmurallat. Les víctimes de l'epidèmia eren inhumades en una fossa annexa a la capella, on més tard s'hi va aixecar la capella gran.

La dessacralització de Sant Pau

Durant la Revolució de 1936 Sant Pau va ser saquejada i la imatgeria destruïda. Després de la Guerra Civil, a partir de la dècada de 1940, es va dessacralitzar, en utilitzar-se de magatzem. A finals de la dècada de 1990 del segle XX es va impulsar una iniciativa per restaurar-la i evitar-ne així l'ensorrament. Actualment és la seu de Càritas.

La capella de Sant Pau es va bastir entre els horts que quedaven fora del nucli emmurallat, seguint el camí que portava cap a l'Albiol. Al seu voltant va créixer el primer raval, conegut com a Vilanova de la Selva. Al segle XVII, la capella de Sant Pau va fer la funció d'hospital, amb la finalitat de combatre la pesta.

The Capella de Sant Pau (Saint Paul's Chapel, 13th C.) was built among the orchards that lay outside the walled town, along the road to l'Albiol. Around it, the first raval (neighbourhood outside the walls) grew up, known as Vilanova de la Selva. In the seventeenth century, Saint Paul's Chapel served as a hospital for combating the plague.

Saint Paul's Chapel

Saint Paul's Chapel was erected over the ruins of an earlier hermitage. Its date of construction is unknown but, in 1286, the paborde (Archbishop's governor) had already granted Friar Ponç d'Amer permission to build it. The current chapel is dated around the turn of the fourteenth century. It is a late Gothic style, consisting of a rectangular nave accompanied by the presbytery (16th C.), the sacristy (16th–17th C.) and two side chapels.

Vilanova de la Selva

After the granting of its Carta de Població (Municipal Charter) in 1165, La Selva grew quickly and, by the thirteenth century, the first houses were being built outside the walled town. One of the first documented ravals (neighbourhood outside the walls) was Vilanova de la Selva, situated along the first section of the road to l'Albiol from the Portal d'Amunt (Top Gate). This growth could be measured when the bakeries within the walled town became unable to satisfy the town's demands. To solve this, paborde Roger de Mirapeix granted the residents of Vilanova de la Selva the right to build one in 1345.

The Plague Hospital

On Camp de Tarragona plain, there is written evidence of epidemics of Bubonic plague, or morbo, from the first half of the fourteenth century. The epidemic also reached La Selva, where the town struggled to avoid contagion spreading through the population. In the seventeenth century, the plague was still making inroads into the La Selva's population and so the Town Council agreed to create the Junta del Morbo (Plague Board), an organisation to attend to the problems arising from Bubonic plague contagion. In May 1651, this body agreed to transfer patients suffering from the plague to Saint Paul's Chapel because of its distance from the walled town. Victims of the epidemic were buried in a grave beside the chapel, where the large chapel would later be built.

Desanctification of Saint Paul's Chapel

During the 1936 Revolution, Saint Paul's Chapel was sacked and its imagery destroyed. After the Spanish Civil War, from the 1940s onwards, it was desanctified and used as a warehouse. In the late 1990s, an initiative was started to restore the building and thereby avoid its collapse. It is currently the seat of Càritas.

Pati de la Carnisseria. Fons municipal.

PATI DE LA CARNISSERIA SS. XIII-XX

PATI DE LA CARNISSERIA SS. XIII-XX

Algunes de les actuals places i espais públics es coneixien amb el nom de patis. L'actual plaça de Sant Andreu també es coneixia amb el nom de pati de la Carnisseria, pel servei d'escorxadors municipal que hi constava des del segle XIII i que va perdurar fins a la darreria del segle XX.

Some of the actual squares and public spaces are known by the name of "patios". The Square of Sant Andreu was also known by the name of "the butcher's patio", for the municipal abattoir services that were there from the XIII century and which prevailed until nearly the XX century.

Ermita romànica (s. XIII). Fons municipal.

Façana actual de l'ermita. Fons municipal.

ERMITA DE SANT PERE DEL PUIG S. XIII-XVI

HERMITAGE OF SAINT PERE DEL PUIG 13TH-16TH C.

L'ermita

L'ermita de Sant Pere s'ha refet en diverses ocasions a causa del seu mal estat de conservació. L'ermita original data de mitjan segle XIII, era d'estil romànic i de dimensions més grans. A més estava acompanyada d'una casa annexa on hi habitaven els ermitans i els donats, que s'encarregaven del manteniment del culte i de les terres adscrites a l'ermita. Una de les reformes més importants va ser la de 1588, sota l'observació de Pere Blai (1553-1620) i que, segons alguns autors, seguiria les traces renaixentistes pròpies de l'època. Finalment, l'última intervenció es va produir al llarg del segle XIX i es va donar per acabada en la dècada de 1870.

La talaia del Camp

La posició privilegiada de l'ermita com a mirador del Camp i primer baluard de les muntanyes de la serra de la Mussara ha estat un factor determinant per a algunes campanyes militars. Durant la Guerra del Francès (1808-1814), els napoleònics van ocupar l'ermita i la van adaptar a les necessitats bèl·liques. Van fer construir-hi espitlleres i paraments per tal de defensar-se dels atacs. No obstant això, els francesos no van ser els únics en ocupar militarment l'ermita. Durant la Primera Guerra Carlina (1833-1840) s'hi van continuar produint enfrontaments entre els partidaris d'Isabel II (1830-1904) i Carles V (1788-1855).

L'ermita de Sant Pere està situada en un dels primers turons de la muntanya del Puig d'en Cama i és un excel·lent mirador del Camp de Tarragona. L'han precedit una ermita romànica (s. XIII) i una altra de renaixentista (s. XVI). L'actual ermita data de la dècada de 1870 i es va reformar després de ser utilitzada com a talaia per napoleònics, isabelins i carlins durant el primer terç del segle XIX.

The Ermita de Sant Pere (Saint Peter's Hermitage) is situated on one of the foothills of the mountain called Puig d'en Cama and offers excellent vistas over the Camp de Tarragona. Before this, first a Romanesque hermitage (13th C.) and later a Renaissance hermitage (16th C.) stood on this site. The current hermitage dates from the decade of 1870 and was reformed after being used as a watchtower by Napoleonic and Carlist troops and supporters of Isabella II during the first third of the nineteenth century.

The hermitage

The Ermita de Sant Pere (Saint Peter's Hermitage) has been rebuilt on several occasions due to its poor state of conservation. The original hermitage dates from the mid-thirteenth century. It was larger and of a Romanesque style. Furthermore, it was accompanied by an attached house where the hermits and donats lived – those who were responsible for maintaining worship and the lands attached to the hermitage. One of the most significant reforms was in 1588, under the direction of Pere Blai (1553–1620), who, according to some authors, followed the Renaissance style of the period. The latest intervention was carried out throughout the nineteenth century and completed by the 1870s.

The watchtower of El Camp

The hermitage's privileged location as a viewpoint over the entire plain of El Camp and first bulwark of the mountains of the Mussara Range has been a key factor for certain military campaigns. During the Peninsular War (1808–1814), Napoleonic forces occupied the hermitage and adapted it for wartime needs. They built embrasures and fortifications to defend it from any attack. Notwithstanding this, the French were not the only ones to occupy the hermitage militarily. During the First Carlist War (1833–1840), it was the site of repeated conflicts between supporters of Isabella II (1830–1904) and those of Don Carlos (1788–1855).

Capella del Santuari amb les pintures murals de Grau-Garriga. Fons Masdeu Guitert.

Porxo del santuari fins a 1959. Fons AHMSC.

ERMITA DE PARETDELGADA SHRINE OF PARETDELGADA

Evolució arquitectònica

Es tornen a trobar evidències de poblament a partir del segle XII, i s'hi feren reparacions durant els segles posteriors: el 1313 es construïa la casa de l'ermità; en el segle XVI el cor i la sagristia i l'Hostatgeria; en el segle XVIII la capella del Santíssim i s'hagueren de fer moltes reformes a causa d'un incendi. El juliol de 1936, iniciada la revolució a la rereguarda republicana, el santuari pateix un saqueig. Es destrueixen retaules, imatges, l'orgue i altres objectes de culte. No obstant això, es conserva el retaule del mestre Joan de Tarragona. L'any 1939, restablert el culte a l'ermita, el mestre Víctor Arcangeoli reconstrueix la imatge de la Pietat amb alabastre de Sarra. La decoració actual és de l'artista Grau-Garriga (1963), en el seu interior poden veure capitells amb decoració floral i algunes mènsules.

Activitats populars

La festa de Paret del Gada i el Septenari es celebren a partir del primer diumen-

ge d'agost per la festivitat mariana de la Mare de Déu de les Neus, amb els actes típics d'un pelegrinatge molt concorregut. Fins a la dècada de 1950 es manté viu el costum d'un ball de tarda, organitzat per una colla de joves selvatans.

Va adquirir una gran notorietat arreu dels Països Catalans durant la dècada dels seixanta del segle XX amb la celebració dels Aplecs; que representaven un espai de llibertat i reivindicació cultural i política en plena dictadura franquista. El grup Germanor organitzava els aplecs sardanistes i excursionistes, els quals es complementaven amb un concurs literari i recitals de cantautors de la Nova Cançó, referents de la cultura catalana del moment.

Al maig del 1996 es fa realitat la iniciativa promoguda pel rector, mossèn Eugeni Ferrer: la coronació canònica de la Mare de Déu de Paret del Gada. L'associació local de les Cambres i els Amics de l'Ermita de Paret del Gada, juntament amb la Parròquia, vetllen per la cura del Santuari i per mantenir l'activitat social, cultural i religiosa a l'ermita.

El Santuari de Santa Maria de Paret del Gada s'aixeca a quatre quilòmetres del poble, en direcció a Vilallonga, i en un lloc on les excavacions arqueològiques han mostrat l'existència d'una important vil·la romana. Es desconeix fins quan la vil·la va seguir ocupada, però l'aparició d'un capitell del segle VI dC fa pensar en la seva continuïtat i en l'existència d'una església rural visigòtica.

It began as a roman settlement, and later became a roman town. The sanctuary of Santa Maria of Paret del Gada is located four kilometres away from the village of La Selva, going towards the town of Vilallonga, where the archaeological excavations have demonstrated the existence of an important roman town. It is unknown until when this town was occupied by the Romans, however the emergence of a capital from the VI century A.C. suggests its continuity and the existence of a rural Visigothic church.

Architectonic evolution

After the XII century, more evidence has been found demonstrating that the area was populated and that some repairs were done during the centuries that followed it, including: the house of the hermitage, built in 1313; the centre, the Sacristy and the lodging, built in the XVI century; the chapel of the Holy Sacrament, built in the XVIII century (for which many repairs had to be done due to a fire). The sanctuary was ransacked when the republic rearguard revolution started in July 1936. In this attack the altarpieces, the images, the organ, and other objects of cult were destroyed, except the altarpiece of Joan of Tarragona which was preserved. Once the cult at the Shrine was re-established in 1939, Master Victor Arcangeoli rebuilt the image of La Pietat with alabaster from Sarra. The existing decoration is from the artist Grau-Garriga (1963). In the interior decoration you may observe the capitals with floral motifs and some corbels.

Popular activities

The fest of Paret del Gada and of the Septenary is celebrated from the first Sunday of August, for the Mariana's festivity of Mare de Déu de les Neus, with

the typical acts of a crowded pilgrimage. Of which, a customary afternoon dance organised by a group of youngsters from La Selva was maintained alive until the 1950s.

The fest was well known across The Catalan Countries throughout the 60's in the XX century with the celebration of the "aplecs" (popular gatherings where the typical Catalan dance of la Sardana was danced as a competition). The "aplecs" represented a space for freedom, as well as cultural and political vindication during Franco's dictatorship. The group called Germanor (Brotherhood) organised the sardanistes and excursionists gatherings, which were complemented with a literary competition and concerts of singer-songwriters from La Nova Cançó, referents of the Catalan culture of the moment.

In May 1996 the canonical coronation of the Mare de Déu de Paret del Gada takes place, promoted by the initiative of Father Eugeni Ferrer, the rector of the parish. The local association of waitresses and friends of the Shrine of Paret del Gada, jointly with the parish, take care of the conservation of the Sanctuary in order to maintain the social, cultural and religious activity of the site.

Espais de Patrimoni i Memòria
Spaces of Heritage and Memory

<http://epim.laselvadelcamp.cat>

Punt d'Informació Turística
El Castell de la Selva del Camp
C/ Major, 65. 43470 La Selva del Camp, Tarragona

**Ajuntament de
la Selva del Camp**

Plaça Major, 4,
43470 La Selva del Camp, Tarragona
+34 977 84 40 07
www.laselvadelcamp.cat

